

VÍSINDAVØKU GRANSKARA VOX POP

Navn, bústaður og aldur

Birgitta Andreassen, Tórshavn, 32 ár

Starv

Evnafrøðingur á Granskingardeildini á Umhvørvisstovuni síðani 2015

Útbúgving

Master of Chemistry á Edinburgh University (2010), ph.d. í greiningarevnafrøði á Danmarks Tekniske Universitet (2015)

Aktuell gransking

Síðani eg byrjaði á Umhvørvisstovuni hava uppgávurnar verið ymskar. Hetta hevur m.a. fevnt um massaspektrometriskar kanningar av perfluoreraðum evnum (PFAS) í ymskum fiskasløgum, av lúsabæsingarevni í sjógvsýnum, og eini byrjanar innleiðslu til non-target screening dátuviðgerð. Men størsta partin av tíðini havi eg nýtt uppá Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP), sum fevnir um umhvørviseftiransing av dálkandi evnum í Arktiska økinum. Í Føroyum byrjaðu kanningarar í 1997 av ymskum djórasløgum millum annað grind, toski og teista við denti á tungmetallir og seint niðurbrótlig lívrúnnin dálkingarevni (POPs). Eitt av endamálinum í AMAP er at framleiða tíðarseriur av dálkandi evnum, henda hagfrøðiliga modelleringin fevnir um fleiri enn 200 tíðarseriur, og er tað hesi dátuviðgerð eg arbeiði við just nú.

Hví ert tú blivin granskari

Á framhaldsdeildini á Venjingarskúlanum hevði eg ein so einastandandi lærara í alis- og evnafrøði sum æt Kurt, og eg haldi, at longu tá byrjaði eg at spæla við tankan um tað ikki fór at bera til at arbeiða innan hesi øki. Men tað var ikki fyrr enn eg var á 4. ári av Master lesnaðinum at eg fann útav, at eg vildi fara undir eina ph.d. Tankin um at sleppa at kannað eitthvørt heilt niður í smálutir er bara heilt fantastiskur, og er tað serliga hetta, sum drívur verið.

Fritíðarítriv

Mær hevur altíð dámað væl handaligt arbeiði, t.d. at seyma, binda, tekna, smíða, og nú í seinastuni eri eg byrja at putla í urtagarðinum. Tað, at úrslit síggjast so nógv skjótari í mun til granskingararbeiði, er nokk ein orsök til, at mær dámar tað so væl. Eg skal tó leggja afturat, at tað er verri enn so alt, sum eydnast líka væl, men so roynir man bara einaferð afturat. So dámar mær heilt væl at lesa, ein góð bók ella báðar fimm er nú ikki so galið.

Navn, bústaður og aldur

Hans Harryson. 45 ár. Ættaður av Toftum, men búsitandi í Tórshavn

Starv

Síðan 2008 havi eg verið í starvi sum námslektari á Námsvísindadeildini, Fróðskaparsetur Føroya.

Útbúgving

Fólkaskúllalærari, Føroya læraraskúli, 1999, Kandidatur í námsfrøðiligari sálarfrøði, Aarhus Universitet, 2006 og ph.d. í námsvísindum (educational studies), Aarhus Universitet & Fróðskaparsetur Føroya, 2018.

Aktuell gransking

Mítt granskingarøki er læraraútbúgvingar í Norðurlondum. Fólk flest eru samd um, at á einari og hvørjari læraraútbúgving skulu tey lesandi fáa holla vitan um tær lærugreinar, ið eru á tímatalvu fólkaskúlans. Hetta er rætt. Men ein góður lærari er ikki bara serkønur í einari ella fleiri lærugreinum. Hann dugir eisini ymiskt annað – og tað er hetta ótøkiliga “annað”, sum eg havi roynt at oyramerkt og fingið innlit í seinastu 4 árin. Við øðrum orðum, so havi eg kannað, hvat ein

lærari skal vita um barna- og ungdomsmentan, læring og búning; floksleiðslu, trivnað og læruumhvørvi; undirvísingarhættir, eftirmetingarhættir, serundirvísing og mangt annað.

Hví ert tú blivin granskari

Áhugin fyri at granska er komin so við og við. Tá ið eg søkti inn á læraraútbúgvingina í síni tíð, hitti eg nøkur fólk, ið lærdu meg at seta spurningar, og sum fingi meg at undrast yvir mangt av tí, ið vit ofta taka fyri givið í gerandisdegnum. Eg gjørdist m.a. tilvitaður um tann týðning, ið ein góður fólkaskúli hevur fyri framtíðarútlitini hjá tí einstaka og fyri samfelagið í síni heild. Eg fekk áhuga fyri at vita meiri og meiri um teir ymsku faktorarnar, ið eru við til at mynda ein góðan fólkaskúla, og hesin ómettandi áhugin hevur borið meg gjøgnum útbúgvingarskipanina og inn í granskingarverðina.

Fritíðarítriv

Mær dámar at lesa skaldsøgur og yrkingasøvn. Mær dámar at hyggja eftir alskyns ítrótti. Mær dámar at renna langar túrar á alfaravegi og í haga. Mær dámar at vera saman við mínum nærmastu.

Navn, bústaður og aldur

Kasper Kyhl, Tórshavn, 32 ár.

Starv

Lækni, útbúgvingarstarv til hjartalækna á medisinsku deild á Landssjúkrahúsinum.

Útbúgving

Cand.med. frá Københavns Universitet. Ph.d., Københavns Universitet.

Aktuell gransking

Eg havi í míni ph.d. hugt at sjúklingum við akutum blóðtøppi í hjartanum og roynt at finna fram til, hvørjir sjúklingar eru í serligum vanda, soleiðis at vit í størri mun kunnu hjálpa einstøku sjúklingunum. Vit hava harafturat roynt nýggjar viðgerðarhættir fyri akuttan blóðtøpp í hjarta. Eg arbeiði serliga við hjarta MR í míni ph.d. verkætlan og havi arbeitt við hesum síðani.

Eg havi fingið møguleikan at gera hjarta MR í Føroyum, har eg havi kannað, um CTD sjúklingar hava meira arrvevnað ella skerda hjartafunksjón. Umframt hetta kanni eg, hvussu hjarta svarar uppá ymisk sløg av ávirkanum sum t.d. frikaving og respiratorviðgerð.

Hví ert tú blivin granskari

Eg varð drigin inn í granskingina, áðrenn eg visti, at eg vildi verða hjartalækni. So áhugin hjá mær fyri hjartasjúkum kemur helst frá granskingini. Jú meira tú setir teg inn í títt evni, jú meira áhugavert verður tað. Eg byrjaði so smátt at granska sum part av lesnaðinum og tá tú fyrst ert komin í gongd og ert í einum góðum granskarabólki, so kemur eitt hugskot fyri og annað eftir. Skjótt er stöðan, at tú ikki hevur nóg mikið av tíð. Her eru so nógv spennandi evni, sum kunnu kannast.

Fritíðarítriv

Eg eri giftur og vit hava tvey børn, 3 og 4 ár, sum vit brúka nógva tíð saman við. Tað er deiligt at vera í Føroyum, har til ber at hava meira tíð saman. Eg elski at gera góðan mat, mær dámar væl at nørðast og hugsavna meg um ymisk smáting. Mær dámar væl at vera kropsliga virkin og t.d. fara ein túr í fjøllini.

Navn, bústaður og aldur

May-Britt Skoradal, Argir, 52 ár

Starv

Námslektari á Sjúkrarøktarfrøðideildini síðani august 2010
Ph.d. lesandi síðani 2016.

Útbúgving

Sjúkrarøktarfrøðingur frá Bispebjerg

Sygeplejeskole, 1993
Ískoytisútbúgving til Bachelor í sjúkrarøktarfrøði frá Setrinum, 2009
Master í heilsuvísindum (cand.scient.san) frá Syddansk Universiteti, 2016

Aktuell gransking

Granskingin snýr seg um, hvørt fótbóltsspæl kann brúkast sum fyribygjandi og viðgerandi tiltak móti lívsstílsjúkum. Vit hava gjørt

kanningar av kvinnum við ov høgum blóðtrýsti, kvinnum og monnum við prediabetes og 10-12 ára gomlum børnum. Allar kanningarar eru sokallaðar interventiónskanningar, har helvtin er farin at spæla skipaðan fótbólt í eitt ávíst tíðarskeið og hin helvtin ikki. Tey eru so kannaði áðrenn og aftaná fyri at síggja, hvørja ávirkan fótbóltspælið hevur havt á ymskar fysiologiskar faktorar so sum blóðtrýst, puls, vøddar og feitt í kroppinum, konditið o.a.

Hví ert tú blivin granskari

Gransking var ein natúrligur partur av arbeiðinum hjá mær sum diabetesjúkrarøktarfrøðingur. Vit savnaðu javnan data til ymsar verkætlanir og eg var javnan á tjóða og altjóða ráðstevnum, har granskingarúrslit vórðu lögð fram. Alt hetta hevur verið við til at skapt eitt forvitni og ein áhuga fyri gransking. So hvørt sum eg havi útbúgið meg víðari, havi eg lutikið í fleiri verkætlanum og eg trívist væl í granskingarumhvørvinum.

Fritíðarítriv

Eg spæli sjálvandi fótbólt nakrar ferðir um vikuna við heilsufótbóltinum á Argjum og gangi til fitness. Eg havi verið nevndarlimur í Diabetesfelag Føroya í nøkur ár, seinastu tvey árin havi eg verið formaður. Annars dámar mær væl at ganga í náttúruni og at ferðast. Eg eri eitt sosialt menniskja og mær dámar væl góða og gevandi samveru við fólk.